

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗДВН
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА
ЛЦДН у м. _____
(місто знаходження НКП)

До захисту допускається
Завідувач кафедри, проф.
_____ В.М.Боронос
«_____» _____ 20__ р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

НА ТЕМУ:

Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства

Освітній ступінь “Бакалавр”
Спеціальність 072 – “Фінанси, банківська справа та страхування”

Керівник роботи: _____ Пригара І.О.
(підпис) (ініціали, прізвище)

Студент: _____ Сергейчик М.А.
(підпис) (ініціали, прізвище)

Група: Фдн-61

Суми 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри, проф.
_____ В.М.Боронос
"___" _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

до дипломної роботи

Студент(-ка) групи _____ інституту (центру) _____
спеціальності 072 – “Фінанси, банківська справа та страхування”

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема роботи: «Оборотні кошти підприємства та оцінка ефективності їх використання»

Затверджено наказом по СумДУ № _____ від " _____ " _____ 20 ____ р.

Термін здачі студентом завершеної роботи " _____ " _____ 20 ____ р..

Вихідні дані до роботи: нормативні і законодавчі акти, матеріали державної статистичної звітності, відомчі постанови, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань, що підлягають розробці):

- теоретичні аспекти управління оборотними коштами;
- методи управління оборотними коштами»
- шляхи удосконалення системи управління оборотними коштами

Дата видачі завдання: " _____ " _____ 20 ____ р.

Керівник дипломної роботи: _____
(вчене звання, прізвище та ініціали)
(підпис)

Завдання прийнято до виконання " _____ " _____ 20 ____ р. _____
(підпис студента)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота містить 43 сторінки основного тексту, 3 розділи, 1 рисунок, 1 таблицю, 31 формулу, список використаної літератури із 52 джерел літератури.

Метою роботи є проведення фінансово - економічного аналізу діяльності ДП Шосткинський лігосп»

Об'єкт дослідження - фінансово-економічний аналіз підприємства.

Предмет дослідження - підприємство ДП Шосткинський лігосп» фінансово-економічний аналіз підприємства.

Методологічною основою роботи є метод наукового пізнання та системний підхід, а також фундаментальні положення підприємства та узагальнення результатів дослідження.

В першому розділі розкрито теоретичні основи сутності, завдання і принципи фінансово-економічного аналізу

В другому розділі досліджено методологічні основи та показники фінансово-економічного аналізу підприємства ДП «Шосткинський лігосп» .

В третьому розділі розглянуті шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства.

Ключові слова: дохід, рентабельність ефективність, фінансовий стан оборотність, прибуток, реалізація.

ЗМІСТ

Вступ	5
РОЗДІЛ I ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1 Сутність фінансово-економічного аналізу в ринковій економіці	7
1.2 Інформаційне забезпечення фінансово-економічного аналізу	12
РОЗДІЛ II АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	15
2.1 Основні методи аналізу та показники коефіцієнтного аналізу фінансового стану	15
2.2 Характеристика господарської діяльності підприємства ДП «Шосткинське лісове господарство»	27
2.3 Аналіз фінансового стану підприємства	29
РОЗДІЛ III ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДП «ШОСТКИНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	39
Висновок	44
Список використаних джерел	47

ВСТУП

Розвиток ринкових відносин в Україні потребує підвищення ефективності господарювання. Але за роки незалежності показники ефективності в країні дуже погіршали: зменшилися обсяги виробництва, знизилася його рентабельність, різко скоротилися інвестиції. Усе це є наслідком погіршення економічної роботи на підприємствах усіх форм власності. У роки економічної кризи підприємства намагалися досягти збільшення прибутків не за допомогою ретельного економічного розрахунку, зменшення собівартості продукції, а постійним підвищенням цін на свою продукцію

Актуальність даної роботи полягає в тому, що господарська діяльність підприємств, як і інші явища суспільного життя, потребує систематичного вивчення для успішного й ефективного управління нею. Одним із способів вивчення діяльності є аналіз. Щодо фінансово-економічного аналізу - це відокремлення окремих показників господарської діяльності із загальних складових для наступного їх вивчення.

Слід підкреслити, що фінансово-економічний аналіз провадиться на всіх рівнях управління економікою: на рівні держави, галузей та регіонів (макроекономіка), на рівні підприємств і організацій (мікроекономіка).

В умовах перехідної економіки України до ринкових відносин, суттєвого розширення прав підприємств у галузі фінансово-економічної діяльності буде зростати роль своєчасного та якісного аналізу фінансового стану підприємств, оцінки їх ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та пошуку шляхів підвищення і зміцнення фінансової стабільності, оздоровлення підприємств та виходу їх з кризового стану.

Сьогодні, коли підприємство само вибирає собі постачальників і покупців, має право надавати позики іншим підприємствам, вкладати свої кошти в їх статутні капітали, купувати акції та інші цінні папери різних підприємств, посилюється значення фінансово-економічного аналізу.

У стандартному розумінні суть фінансово-економічного аналізу полягає в оцінці ефективності діяльності підприємства за даними фінансової звітності та обліку.

Метою кваліфікаційної роботи є проведення фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства ДП «Шосткинський лісгосп».

Для досягнення поставленої мети в роботі необхідно вирішити такі завдання:

- висвітлити теоретичні основи фінансово-економічного аналізу;
- дослідити методи фінансово-економічного аналізу;
- провести аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства;
- намітити шляхи удосконалення ефективною діяльності підприємства

Методологічною основою роботи є діалектичний метод наукового пізнання, системний підхід, фундаментальні положення загальної економічної теорії, періодичні видання.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти, та інструктивні документи Міністерства фінансів, Кабінету Міністрів, Верховної Ради України, аналітичні та звітні матеріали підприємства.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність фінансово-економічного аналізу в ринковій економіці

У господарській діяльності підприємства відбувається багато різних процесів суспільного виробництва і відтворення, які переплітаються та взаємозумовлюють один одного. Це і суто технічні процеси, пов'язані з оснащенням його матеріально-технічної бази, конструкторською і технологічною підготовкою виробництва, використанням матеріальних і трудових ресурсів, збутом продукції тощо; це звичайно і економічні процеси, пов'язані із формуванням фінансових ресурсів підприємств, їх розміщення у активи, розподілом накопичень, забезпеченням платоспроможності підприємства тощо; це, нарешті, соціальні процеси життєдіяльності трудового колективу (покращення умов праці, відпочинку і побуту трудящих, створення сприятливого

Аналіз фінансово-економічного стану є важливим складником ефективного управління формуванням, розміщенням і використанням ресурсів підприємства. Фінансовий стан визначається величиною, складом і структурою активів, власного капіталу і зобов'язань, певні співвідношення яких зумовлюють фінансову стійкість, ліквідність та платоспроможність суб'єктів господарювання. Значним у забезпеченні ефективних форм господарювання на вітчизняних підприємствах відіграє аналіз фінансово-економічного стану підприємств, який відповідає за відбір, оцінку та інтерпретацію фінансових, економічних та інших даних, що впливають на процес прийняття інвестиційних та фінансових рішень.

Отже під фінансово-економічним аналізом слід розуміти комплексне вивчення функціонування підприємства з метою об'єктивної оцінки досягнутих фінансових результатів та виявлення шляхів подальшого підвищення прибутковості (рентабельності) при забезпеченні безпечного рівня ліквідності [11].

Зміст і завдання фінансово-економічного аналізу залежить від соціально-економічного устрою, в умовах якого функціонує підприємство. В ринковій економіці зміст і завдання аналізу докорінно змінюються адекватно змінам, які відбуваються у характері і цілях господарської діяльності підприємств суб'єктів підприємницької діяльності будь-якої форми власності і організаційно-правової форми функціонування. В процесі фінансово-економічного аналізу в умовах ринкової економіки вирішуються такі завдання. По-перше, це об'єктивний і всебічний аналіз досягнутих результатів діяльності підприємства з точки зору їх сумірності з вкладеним капіталом і поточними затратами на ведення господарської діяльності будь-якого підприємства в умовах ринкової економіки оцінюються головним чином у термінах прибутковості і рентабельності, у коло аналітичних задач, які розв'язуються у процесі аналізу, включають завдання, пов'язані з оцінкою ефективності використання всіх ресурсів, якими розпоряджається підприємство, а саме: матеріальних (включаючи основні засоби, оборотні засоби) нематеріальних активів, трудових ресурсів, фінансових ресурсів. Оцінка результатів діяльності підприємства необхідна здійснюватися як на рівні господарюючого суб'єкта в цілому, так і на рівні окремих структурних підрозділів (філія, цех, дільниця тощо) [28].

Наступним важливим завданням фінансово-економічного аналізу є виявлення факторів, які визначили той або інший результат фінансово-господарської діяльності підприємства, їх взаємозв'язок і причинних зв'язків між управлінськими рішеннями, які приймаються у ході виробничого або іншого підприємницького процесу, і досягнутими результатами. Одночасно на цьому етапі аналізу розв'язується безліч задач, пов'язаних з визначенням наявних резервів підвищення ефективності функціонування підприємства,

намічаються шляхи і засоби мобілізації цих резервів, зокрема через ліквідацію причин виявлених слабких місць у роботі. [5].

Важливим завданням фінансово-економічного аналізу є визначення ефективності впровадження на підприємстві комерційного розрахунку. Саме цей метод господарювання більше відпоідає характеру виробничих відносин ринкової економіки, забезпечує раельне втілення принципу матеріальної зацікавленості підприємств та їх робітників у підвищенні ефективності роботи, поєднує загальні колективні та особисті інтереси учасників ринкових відносин.

Сутнісним принципом вирішення завдань фінансово-економічного аналізу є принцип комплексність ,системного підходу.

Системний підхід передбачає вивчення й аналіз будь-якого об'єкта (звичайно ж, і господарської діяльності суб'єктів підприємництва) як єдиного цілого, єдиної системи, економічне явище в цілому не можна дослідити, якщо насамперед чітко не сформульовані проблема, мета і критерії оцінки її досягнення, якщо не досліджені і не вивчені всі боки явища у їх зв'язках і взаємозалежностях, не визначені система пріоритетів у дослідженні (ієрархічність) і основна ланка (тобто найсуттєвіший елемент цієї системи). Виконання завдань фінансово-економічного аналізу ґрунтуються також на дотриманні принципу науковості і принципу оперативності. Перший з них передбачає використання у методології аналізу знань і досягнень економічної теорії, статистики, математики, інших теоретичних і прикладних наук, економіки відповідних галузей сфери підприємництва. Принцип оперативності полягає у тому, що фінансово-економічний аналіз повинен здійснюватися у таких обсягах і тоді, коли виникає потреба виявити причини недоліків у роботі підприємств і розробити шляхи підвищення її ефективності. У такому разі результати налізу можуть оперативно враховані на прийнятті управлінських рішень [27].

Суть, зміст і необхідність дотримання принципу системності і комплектності фінансово-економічного аналізу потребують чіткої організації аналітичного процесу на підприємстві, яка передбачає певнуб поетапність і раціональний вибір інформаційних джерел, що залучаються для розв'язання аналітичних задач. Необхідними етапами проведення аналітичної роботи є:

- розробка плану проведення аналізу (визначення об'єктів і послідовності аналізу, постановка цілі, строки виконання);
- визначення кола інф.ормаційних (обліково-статистичних, звітних, оперативно-планових) матеріалів, включаючи (якщо це диктується необхідністю виконання програми аналізу) залучення даних спеціальних спостережень, опитувань, контрольних документів, докуметів позасистемного обліку; при реалізації питань на даному етапі аналітичної роботи виходять з того, що вихідна інформація – це основний фактор якісногоб проведення аналізу;
- розв'язання поставлених аналітичних задач, які базуються на використанні арсеналу засобів і методів аналізу та певну обчислювальну техніку;
- підготовка і передача аналітичної ін.формації, висновків, пропозицій, які впливають з неї, за призначеннямб.

Питання організації фінансово-економічного аналізу, його інформаційного забезпечення тісно пов'язані з класифікацією аналізу на зовнішній фінансово-економічний аналіз та внутрішній фінансово-економічний аналіз.

Зовнішній фін.ансово-економічний аналіз направлений на зовнішніх споживачів (контролюючі органи, органи управління, податкові органи, банки, фондові та товарні біржі, інші ділові партнери підприємства, у тому числі кредитори та можливі інвестори підприємства)[2].

Зовнішній фінансово-економічний аналіз орієнтований на публічну, зовнішню офіційну бухгалтерську та статистичну звітність. Його основними інформаційними джерелами виступають насамперед бухгалтерський баланс підприємства (річний,

квартальні) звіти про фінансові результати (річний, квартальні), звіт про фінансово-майновий стан підприємства, документи податкової звітності. Це відкрита звітна інформація, звідси максимальна відкритість результатів аналізу.

Внутрішній (управлінський) фінансово-економічний аналіз - глибинний і більш сукупний, оскільки він базується не тільки на даних публічної звітності, а й на використанні усіх можливих джерел облікової та позаоблікової інформації, включаючи первісні документи, а також матеріали нерегламентованого, управлінського обліку. Такий аналіз призначений насамперед для використання керівництвом підприємства при прийнятті рішень з управління його фінансовими ресурсами. З метою збереження комерційної таємниці підсумки внутрішнього аналізу захищаються від проникнення у розпорядження сторонніх, зовнішніх споживачів інформації [7].

Як зовнішній, так і внутрішній фінансово-економічний аналіз поділяється за призначенням результатів на поточний (ретроспективний) аналіз, оперативний аналіз і перспективний аналіз.

Поточний фінансово-економічний аналіз здійснюється після закінчення звітного періоду (місяць, квартал, рік); як базові завдання поточного (або ретроспективного, бо вивчається діяльність підприємства за час, що минув) аналізу виступають: об'єктивна оцінка результатів фінансово-господарської діяльності, знаходження невикористаних резервів, недоліків у роботі, їх винуватців, накреслення шляхів мобілізації виявлених резервів. Він є одним із засобів стратегічного управління діяльністю підприємства [10].

Оперативний аналіз проводиться кожного дня, він наближений за часом до моменту здійснення певних економічних процесів, що відбуваються в ході фінансово-господарської діяльності підприємства, виступає засобом оперативного управління нею. Особливістю проведення оперативного аналізу є використання не звітної, а оперативної інформації – первісних бухгалтерських та інших документів, матеріалів контролю, спостереження, рапортів, нарядів тощо. З цією особливістю пов'язана відносна наближеність результатів аналізу, що, втім, не знижує їх цінності як бази для прийняття швидких рішень з метою підвищення якості роботи підприємства.

Перспективний аналіз ґрунтується на вивченні різних явищ у сфері фінансово-економічної діяльності з ціллю прогнозування на майбутнє. Використовується як база для прогнозування обсягів реалізації продукції, витрат на виробництво, рентабельності, вибору варіантів інвестування фінансових ресурсів. Особливість перспективного фінансово-економічного аналізу - використання даних про роботу підприємства за минулий (досить тривалий) час, але з точки зору майбутньої діяльності цього підприємства [23].

1.2 Інформаційне забезпечення фінансово-економічного аналізу підприємства

Поняття «інформаційне забезпечення» (ІЗ) виникло у зв'язку з розвитком автоматизованих систем управління (АСУ). Це динамічна система одержання, оцінки, зберігання та переробки даних, створена з метою вироблення управлінських рішень. ІЗ можна розглядати і як процес забезпечення інформацією, і як сукупність форм документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення та форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі (ІС) у процесі її функціонування.

Процес забезпечення інформацією складається з операцій, показаних на рис. 1.1. Збирання даних виконується на місцях виникнення інформації. Від якості цієї операції залежить повнота, достовірність та оперативна цінність зібраного матеріалу. Надходження інформації до місць обробки виконується за допомогою спеціальних засобів передавання (приймання) даних - модемів, факсів, телефонів.

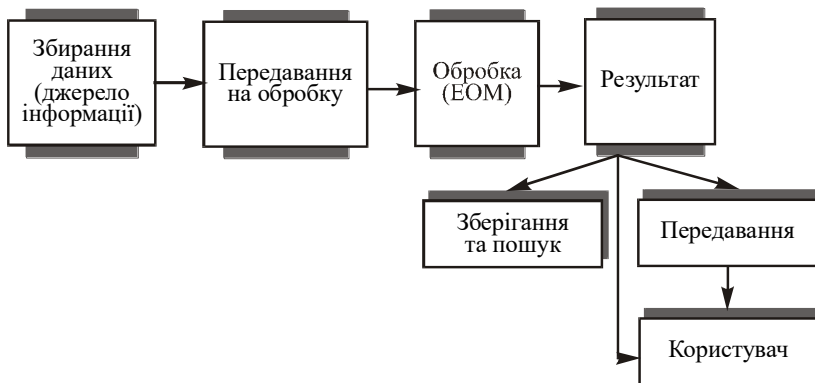

Рис.1.1 Процес забезпечення фінансово-економічного аналізу належною інформацією. Дані для аналізу формуються в різних підрозділах підприємства.

Ефективність організації проведення економічного аналізу багато в чому залежить від наявності інформації, її обсягів, можливостей її оперативного отримання, її достовірності.

В аналізі використовуються:

- планові джерела - усі типи планів, що розробляються на підприємстві, а також нормативні матеріали, кошториси, проектні завдання;
- облікові джерела - усі дані, які є в документах бухгалтерського, статистичного та оперативного обліку, а також усі види звітності, первинна облікова інформація;
- позаоблікові джерела - документи, що регулюють господарську діяльність підприємства.

Інформаційною базою для оцінки ефективності діяльності підприємства є дані:

- балансу (форма № 1);
- звіту про фінансові результати (форма № 2)
- звіту про рух грошових коштів (форма № 3);
- звіту про власний капітал (форма № 4);
- дані статистичної звітності та оперативні дані.

Інформацію, що використовується для аналізу фінансового стану підприємств, за доступністю можна розділити на відкриту та закриту (таємну). Інформація, що міститься в бухгалтерській та статистичній звітності, виходить за межі підприємства, а отже є відкритою.

Кожне підприємство розробляє свої планові та прогнозні показники, норми, нормативи, трифи та ліміти, систему їх оцінки та регулювання фінансової діяльності. Ця інформація становить комерційну таємницю, а іноді й "ноу-хау". Відповідно до чинного законодавства України підприємство має право держати таку інформацію в секреті. Перелік її визначається керівником підприємства.

Фінансовий - економічний аналіз - це спосіб оцінювання і прогнозування фінансового стану підприємства на підставі його бухгалтерської та фінансової звітності і оперативних даних [36].

Звіт про фінансові результати відображає ефективність (неефективність) діяльності підприємства за певний строк. Якщо баланс відображає фінансовий стан підприємства на конкретну дату, то звіт про прибутки та доходи дає картину фінансових результатів за певний строк (квартал, півріччя, 9 місяців, рік). У звіті про фінансові результати подаються дані про дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові результати від операційної діяльності (прибуток чи збиток); дохід від участі в капіталі; інші доходи та фінансові доходи; фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток чи збиток); фінансові результати від звичайної діяльності (прибуток чи збиток); надзвичайні доходи чи витрати; чисті прибуток чи збиток.

Головним звітним документом є бухгалтерський баланс, де відображається стан майна підприємства (розміщення активів і зобов'язань) на початок і кінець звітного періоду, що дає змогу простежити також зміну в його обсязі та структурі [39].

Отже, фінансово-економічний аналіз це процес дослідження фінансово-економічної діяльності підприємства, а також засіб оцінювання і прогнозування фінансового стану підприємства на підставі його бухгалтерської та фінансової звітності і оперативних даних.

2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Основні методи аналізу та показники коефіцієнтного аналізу фінансового стану підприємства

Фінансовий стан підприємства - це показник його фінансової конкурентоспроможності, тобто кредитоспроможності, платоспроможності, виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами.

Основними методами аналізу фінансового стану, які широко використовують в практиці господарської діяльності підприємств, є:

горизонтальний аналіз - у процесі аналізу визначають абсолютні й відносні зміни величин різних статей балансу за звітний період;

вертикальний аналіз - розрахунок питомої ваги окремих статей у загальній валюті балансу, тобто визначення структури статей активу і пасиву на звітну дату;

коефіцієнтний аналіз - за його допомогою вивчають рівень і динаміку відносних показників фінансового стану, які розраховуються як відношення величин балансових статей чи інших абсолютних показників, що їх можна одержати на основі звітності. Ці коефіцієнти порівнюються з базовими даними;

факторний аналіз - використовується для виявлення причин зміни абсолютних і відносних фінансових показників, а також для розрахунку впливу причин (факторів) на зміну фінансового показника, що його аналізують [47].

Якість фінансово - економічного аналізу залежить від застосованої методики, достовірності даних фінансової звітності, а також від компетенції керівника, що приймає управлінські рішення.

На основі даних поточного фінансово - економічного аналізу здійснюється розроблення основних показників фінансового та виробничого плану, а вже на базі цих даних розраховуються економічні показники розвитку підприємства в перспективі. Від того, наскільки якісно проведено фінансово-економічний аналіз, залежить якість управлінських рішень, а відтак - ефективність роботи підприємства в цілому.

Аналіз прибутку проводиться методом порівняння фактичних даних за звітний період з фактичними даними за попередній період.

Завдання аналізу:

- оцінити темпи зростання прибутку в цілому та окремих його складових;
- виявити чинники, що впливають на зміни прибутку, та визначити рівень їх впливу;
- оцінити рівень рентабельності підприємства.

Ефективне виробництво та реалізація якісної продукції добре впливають на фінансово-економічний стан підприємства. Простоти у виробничому процесі, зниження якості продукції, ускладнення з її реалізацією призводять до зменшення надходження коштів на рахунок підприємства, внаслідок чого гірше стає його платоспроможність. Очевидним також є і зворотний зв'язок, що полягає у тому, що відсутність коштів веде до перебоїв у забезпеченості матеріальними ресурсами, а отже, і у виробничому процесі.

Оцінювання результатів діяльності підприємств є одним із основних складових у системі управління і обґрунтування господарських рішень. Він становить інтерес для інвесторів, кредиторів, постачальників матеріально-технічних ресурсів, державних органів управління й виробничих менеджерів.

Є два принципово різних підходи до аналізу діяльності підприємства. За першого підходу оцінюють діяльність підприємства на основі одного синтетичного показника, максимізація або мінімізація якого забезпечить прийняття найкращого рішення. Це показники

: обсяги продажу, прибуток, собівартість продукції та інші. Але використання цих показників має низку недоліків, зумовлених впливом на них чинників ринково – кон'юнктурного характеру.

Другий підхід до оцінки підсумків роботи підприємств ґрунтується на системі показників, які з усіх сторін відображають стан і розвиток діяльності суб'єкта господарювання [7].

Стійкий фінансовий стан підприємства формується в процесі всієї його виробничо-господарської діяльності. Тому оцінку фінансового стану можна об'єктивно здійснити не через один, навіть найважливіший, показник, а тільки за допомогою сукупності, системи показників, які детально й з усіх сторін характеризують господарське становище підприємства.

Показники оцінки фінансового стану підприємства мають бути такими, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, могли отримати відповідь на питання, чи надійне підприємство як партнер у фінансовому відношенні, а отже, прийняти рішення про економічну доцільність продовження або встановлення таких відносин з підприємством. У кожного з партнерів підприємства - акціонерів, банків, податкових адміністрацій - свій критерій економічної доцільності. Тому й показники оцінки фінансового стану мають бути наступними: щоб кожний партнер зміг зробити вибір, виходячи з власних інтересів. Ясна річ, що в доброму фінансовому стані зацікавлене передусім саме підприємство. Але добрий фінансовий стан будь-якого підприємства формується в процесі його взаємовідносин із постачальниками, покупцями, акціонерами, банками та іншими юридичними і фізичними особами. З іншого боку, безпосередньо від підприємства залежить міра його економічної привабливості для всіх цих юридичних осіб, що завжди мають можливість вибору між великою кількістю підприємствами, спроможними задовольнити той самий економічний інтерес. Відтак необхідно систематично, детально і в динаміці проводити аналіз фінансів підприємства, тому що від покращення фінансового стану підприємства залежить його економічна перспектива. Ми пропонуємо класифікацію і порядок розрахунку сукупності основних оцінних показників, що з них залежно від конкретної цілі аналізу можна вибрати певну кількість та види наступних показників.

Залежно від цілі та завдань аналізу в кожному конкретному випадку обирають найкращий саме для цього випадку комплекс показників та напрямків оцінки фінансового стану підприємства. Треба зауважити, що всі показники фінансового стану підприємства знаходяться у взаємозв'язку та взаємозумовленості. Тому оцінити реальний фінансовий стан підприємства можна лише на основі використання певного комплексу показників з урахуванням впливу різних факторів на певні показники.

Надамо коротку характеристику базових показників, що використовуються в процесі аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства: ліквідність, фінансова стійкість, рентабельність [2].

Ліквідність підприємства - це його здатність швидко продати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань.

Ліквідність підприємства характеризується співвідношенням величини його високоліквідних активів (грошові кошти та їх еквіваленти, ринкові цінні папери, дебіторська заборгованість) і короткострокової заборгованості. Аналізуючи ліквідність, доцільно оцінити не тільки поточні суми ліквідних активів, а й майбутні зміни ліквідності [11].

Про незадовільний стан ліквідності підприємства свідчитиме той факт, що потреба підприємства в коштах перевищує їх реальні надходження. Для того, щоб визначити, чи достатньо в підприємства грошей для погашення його зобов'язань, необхідно в першу чергу проаналізувати процес надходження коштів від господарської діяльності і формування залишку коштів після погашення зобов'язань перед бюджетом та позабюджетними фондами, а також сплати дивідендів. Аналіз ліквідності потребує також ретельного аналізу структури кредиторської заборгованості підприємства. Необхідно визначити, чи є вона "стійкою" (наприклад, борг постачальнику, з яким існують довгострокові зв'язки), чи є простроченою,

тобто такою, строк погашення якої минув. Аналіз ліквідності проводиться на основі порівняння обсягу поточних зобов'язань із наявністю ліквідних коштів. Підсумки розраховуються як коефіцієнти ліквідності за інформацією з відповідної фінансової звітності.

1. Коефіцієнт поточної ліквідності - скільки на кожну грн. короткострокових зобов'язань відноситься грн. оборотних коштів.

$$K_{п.л} = \frac{\text{Оборотні засоби}}{\text{Поточні зобов'язання}}, \quad (2.1)$$

Рекомендований критерій даного показника становить 1- 1,5.

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності (загальної) - яка частина поточних зобов'язань підприємства можна покрити зарахунок найбільш ліквідних активів підприємства та дебіторської заборгованості.

$$K_{ш.л} = \frac{\text{Грошові засоби} + \text{Поточні фінансові інвестиції} + \text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Поточні зобов'язання}}, \quad (2.2)$$

Рекомендований критерій даного показника має значення більше 1.

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності - яка частина короткострокових зобов'язань підприємства може бути покрита зарахунок наявних найбільш ліквідних активів підприємства.

$$K_{а.л} = \frac{\text{Грошові засоби} + \text{Поточні фінансові інвестиції}}{\text{Поточні зобов'язання}}, \quad (2.3)$$

Рекомендований критерій даного показника становить 0,2

Одна з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства -- забезпечення стабільності його діяльності в майбутньому. Вона пов'язана із загальною фінансовою структурою підприємства, його залежністю від кредиторів та інвесторів.

Фінансово стійким можна вважати таке підприємство, яке за рахунок власних коштів може забезпечити запаси й витрати, не допустити не виправданої кредиторської заборгованості, свочасно розрахуватись за своїми зобов'язаннями.

Оцінку фінансової стійкості підприємства доцільно здійснювати поетапно, на підставі комплексу показників.

Для оцінки фінансової стійкості необхідно використати наступні коефіцієнти:

1. Коефіцієнт автономії - на скільки підприємство залежить від позикового капіталу і знаходиться так:

$$K_a = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{валюта балансу}}, \quad (2.4)$$

Рекомендований критерій даного показника має значення більше 0,5.

2. Коефіцієнт фінансової залежності є зворотнім до попереднього.

$$K_{ф.з} = \frac{\text{Валюта балансу}}{\text{Власний капітал}}, \quad (2.5)$$

Рекомендований критерій даного показника має значення більше 1.

3. Коефіцієнт позикових засобів - яких засобів на підприємстві більше позикових чи власних.

$$K_{п.к} = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання} + \text{Поточні зобов'язання}}{\text{Власний капітал}}, \quad (2.6)$$

Рекомендований критерій даного показника має значення менше 1.

4. Коефіцієнт залучення позикових засобів на тривалий термін розраховується за формулою

$$K_{з.пз} = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання}}, \quad (2.7)$$

5. Коефіцієнт покриття інвестицій характеризує частку власного капіталу і довгострокових зобов'язань в загальній сумі і знаходиться так:

$$K_{п.і} = \frac{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Поточні зобов'язання}}, \quad (2.8)$$

Рекомендований критерій даного показника становить 0,9 – 0,75.

6. Коефіцієнт забезпеченості поточних активів - яка частина оборотних коштів була сформована за рахунок власного капіталу, визначають такою формулою:

$$K_{з.п.а} = \frac{\text{Власні кошти}}{\text{Оборотні активи}}, \quad (2.9)$$

Рекомендований критерій даного показника має значення більше 0,1.

7. Коефіцієнт маневреності функціонального капіталу характеризує ту частину власних оборотних коштів, що знаходиться у формі грошових коштів і паперів, які швидко реалізуються :

$$K_{м.ф.к} = \frac{\text{Грошові засоби}}{\text{Власні оборотні засоби}}, \quad (2.10)$$

Рекомендований критерій даного показника становить 0 – 1.

8. Коефіцієнт накопичення амортизації характеризує інтенсивність збільшення іммобілізованих коштів в основних засобах і не матеріальних активах.

$$K_{н.а} = \frac{\text{Знос}}{\text{Первісна вартість ОЗ}}, \quad (2.11)$$

Рекомендований критерій даного показника становить 0,25.

9. Коефіцієнт співвідношення поточних активів і нерухомості розраховується так:

$$K_{с.п.а і .н} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Необоротні активи}}, \quad (2.12)$$

Проаналізуємо ефективність виробництва за такими показниками:

Капіталовіддача - скільки разів за аналізований період прискорюється повний цикл виробництва і обіг.

$$K_{в} = \frac{OB}{\text{Баланс}}, \quad (2.13)$$

Рекомендований критерій даного показника становить значення більше 1.

На ділову активність підприємства вказують такі показники.

Оборотність власного капіталу характеризує швидкість обороту власного капіталу і розраховується так:

$$O_{в.к} = \frac{\text{Виручка від реалізації}}{\text{Власний капітал}}, \quad (2.14)$$

Оборотність інвестованого капіталу показує швидкість обороту всього довгострокового (інвестованого) капіталу.

$$O_{i.k} = \frac{\text{Виручка від реалізації}}{\text{Власний капітал} + \text{Довгострокові зобов'язання}}, \quad (2.15)$$

Оборотність основних фондів (фондовіддача):

$$K_{o_{of}} = \frac{\text{Виручка від реалізації}}{\text{Основні фонди}}, \quad (2.16)$$

Оборотність матеріально-виробничих запасів:

$$K_{o.m-vz} = \frac{\text{Собівартість реалізацій}}{\text{Матеріальні запаси}}, \quad (2.17)$$

Оборотність дебіторської заборгованості:

$$K_{o.d.z} = \frac{\text{Обсяг реалізації}}{\text{Дебіторську заборгованість}}, \quad (2.18)$$

Про ефективність діяльності працівників свідчить продуктивність праці.

Продуктивність праці показує скільки валового доходу приходить на одного працівника і визначається так:

$$P_{п} = \frac{\text{Чистий дохід або обсяг реалізації}}{\text{Середньоспискову чисельність}}, \quad (2.19)$$

Аналіз показників рентабельності є важливим для аналізу потенційних можливостей підприємства щодо формування прибутку та оцінки фінансового стану. Тому в складі фінансового аналізу обов'язковим є проведення порівняльного їх аналізу.

Оскільки на рентабельність підприємства впливає сукупність різних факторів: рівень організації виробництва та управління, структура капіталу та його джерела формування, ступінь використання виробничих ресурсів, обсяг, якість і структура продукції, витрати на виробництво виробів, прибуток за видами діяльності та спрямування його використання, то рентабельність розраховують за різними алгоритмами, що дає змогу врахувати вплив цих чинників та рівень і динаміку, а також оцінити рівень ефективності управління і розробити необхідні управлінські рішення.

Аналіз рентабельності на підприємстві здійснюють за системою показників, використання кожного з яких залежить від характеру оцінки ефективності діяльності підприємства. Від поставленої мети аналізу залежить вибір оціночного показника (прибутку), що використовується у розрахунках. Найчастіше використовують чотири таких показники: валовий прибуток (рядок 060 ф. № 2), операційний прибуток (рядок 100 ф. № 2), прибуток до оподаткування (рядок 170 ф. № 2), чистий прибуток (рядок 220 ф. № 2) [34].

Усі показники рентабельності можна поділити на чотири основні групи:

- показники рентабельності щодо реалізації;
- показники рентабельності щодо активів;
- показники рентабельності щодо власного капіталу та зобов'язань;
- показники рентабельності витрат і продукції.

Першої група включає такі показники:

Рентабельність за валовим прибутком (маржинальним доходом). Визначається як (відношення валового прибутку (маржинального доходу) до (чистого доходу).

$$P_{\text{вп}} = \frac{\text{ВП(МД)}}{\text{ЧД(ВР)}} = \frac{\text{ряд.050 ф. № 2}}{\text{ряд.035 ф. № 2}}, \quad (2.20)$$

де $P_{\text{вп}}$ - рентабельність по валовому прибутку (маржинальному доходу);

ВП(МД) - валовий прибуток (маржинальний дохід);

ЧД(ВР) - чиста виручка від реалізації (чистий дохід);

Показує, скільки гривень (копійок) валового прибутку припадає на 1 грн чистої виручки. Може визначатися й у відсотках. Чим вище цей показник, тим краще.

Рентабельність за чистим прибутком ($P_{\text{чп}}$). Визначається як відношення суми чистого прибутку (ЧП) до чистого доходу (виручки) від реалізації і розраховується за формулою

$$P_{\text{чп}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ЧД(ВР)}} = \frac{\text{ряд. 220 ф. № 2}}{\text{ряд.035 № 2}}, \quad (2.21)$$

Ці показники називають також показниками рентабельності реалізованої продукції за валовим, операційним і чистим прибутками або показниками рентабельності реалізованої продукції.

Рентабельність активів (P_A). Визначають як відношення чистого прибутку до середньої величини активів підприємства (А) і розраховується:

$$P_A = \frac{\text{ЧП}}{A} = \frac{\text{ряд. 220 ф. № 2}}{[(\text{ряд. 280 гр. 3} + \text{ряд. 280 гр. 4}) \text{ф. № 1}] : 2}, \quad (2.22)$$

Показує, скільки чистого прибутку припадає на 1 грн вкладених активів (інвестицій). Може визначатися у процентах. Цей показник називається також рентабельністю інвестицій (ROE).

Рентабельність оборотних активів в $P_{\text{оа}}$. Визначається як відношення чистого прибутку до середньої величини оборотних активів (ОА) і розраховується:

$$R_{\text{оа}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ОА}} = \frac{\text{ряд. 220 ф. № 2}}{[(\text{ряд. 260 гр. 3} + \text{ряд. 260 гр. 4}) \text{ф. № 1}] : 2}, \quad (2.23)$$

Рентабельність власного капіталу ($P_{\text{вк}}$). Визначається як відношення чистого прибутку і розраховується:

$$P_{\text{вк}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ВК}} = \frac{\text{ряд. 220 ф. № 2}}{[(\text{ряд. 380 гр. 3} + \text{ряд. 380 гр. 4}) \text{ф. № 1}] : 2}, \quad (2.24)$$

Рентабельність позикового капіталу ($P_{\text{пк}}$). Визначається як відношення чистого прибутку до середньої величини позикового капіталу (ПК).

$$P_{\text{пк}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ПК}} = \frac{\text{ряд. 220 ф. № 2}}{\text{ф. № 1 (гр. 3 + гр. 4) : 2 за розд. III і IV ПБ}}, \quad (2.25)$$

Рентабельність продукції за валовим прибутком ($P_{\text{пвп}}$). Визначається як відношення валового прибутку (ВП) до собівартості реалізованої продукції (СРП).

$$P_{\text{пвп}} = \frac{\text{ВП}}{\text{СРП}} = \frac{\text{ряд.050 ф. № 2}}{\text{ряд.040 ф. № 2}}, \quad (2.26)$$

Показує, скільки прибутку припадає на 1 грн собівартості реалізованої продукції. Характеризує прибутковість (вигідність) виробництва продукції, виконання, надання послуг або продажу товарів.

Характеризує витратну рентабельність, показує, скільки прибутку відноситься на кожну гривню всіх понесених за звітний період витрат.

Для розрахунку рентабельності активів з Балансу підприємства використовують такі дані: валюта балансу для розрахунку рентабельності власного капіталу, розмір власного капіталу (рядок 380) для розрахунку рентабельності виробництва — вартість основних засобів та вартість запасів (рядок 100) [36].

Прибуток на одного працюючого показує, скільки прибутку доводиться на одного працюючого. Розрахуємо так:

$$\Pi_{\text{прац}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньоспискову чисельність}}, \quad (2.27)$$

Як бачимо прибуток на одного працюючого збільшився 1,56 тис.грн , а це позитивно впливає на діяльність підприємства в цілому.

1. Фондоозброєність відображає, скільки основних засобів приходить на одного працюючого.

$$\Phi_o = \frac{\text{Основні засоби}}{\text{Середньоспискову чисельність}}, \quad (2.28)$$

Це основні показники фінансового стану, по яким буде проведено оцінка підприємства яке буде досліджуватися.

Отже, між виробничо-господарською діяльністю і фінансовим станом підприємства існує тісний взаємозв'язок: чинники виробництва обумовлюють величину матеріально-речових і фінансових засобів, які знаходяться в розпорядженні підприємства. В свою чергу, кінцеві результати господарювання залежать від фінансового стану.

Фінансовий стан підприємства тісно пов'язано із перспективною його платоспроможністю, її аналіз дає змогу визначити фінансові можливості підприємства на відповідну перспективу. Оцінка фінансової стійкості підприємства має на меті об'єктивний аналіз величини та структури активів і пасивів підприємства і визначення на цій основі міри його фінансової стабільності й незалежності, а також відповідності фінансово-господарської діяльності підприємства цілям його статутної діяльності. Відповідно до показника забезпечення запасів і витрат власними та позиченими коштами виділяють такі типи фінансової стійкості підприємства:

1) абсолютна фінансова стійкість (зустрічається на практиці дуже рідко) - коли власні оборотні кошти забезпечують запаси й витрати;

2) нормально стійкий фінансовий стан - коли запаси й витрати забезпечуються сумою власних оборотних коштів та довгостроковими позиковими джерелами;

3) нестійкий фінансовий стан - запаси й витрати забезпечуються за рахунок власних оборотних коштів, довгострокових позикових джерел та короткострокових кредитів і позик, тобто за рахунок усіх основних джерел формування запасів і витрат;

4) кризовий фінансовий стан - коли запаси й витрати не забезпечуються джерелами їх формування і підприємство перебуває на межі банкрутства. Фінансово стійким можна вважати таке підприємство, що за рахунок власних коштів може забезпечити запаси й витрати, не допустити невиправданої кредиторської заборгованості, своєчасно розрахуватись за своїми зобов'язаннями. [20].

2.2 Характеристика господарської діяльності підприємства ДП „Шосткинське лісове господарство”

Державне підприємство Шосткинський лісгосп діє на підставі статуту зареєстрованого розпорядженням Шосткинської райдержадміністрації за №1625 від 28.04.05р. ДП „Шосткинське лісове господарство” створене на підставі наказу Міністерства лісового господарства України від 31.10.1991р. № 133 „Про організаційну структуру управління лісовим господарством”, засноване на державній власності, належить до сфери управління Державного комітету лісового господарства України та входить до сфери управління Сумського обласного управління лісового господарства.

ДП Шосткинський лісгосп розташований у північно-західній частині Сумської області на території Шосткинського та Кролевецького адміністративних районів. Загальна площа держлісгоспу становить 26755 га.

До складу держлісгоспу входять чотири лісництва: Шосткинське, Миронівське, Собицьке, Воронізьке. Діюча розрахункова лісосіка і встановлений відпуск деревини відповідає принципу бесперервного і невиснажливого лісокористування. Розміщення лісосічного фонду на території держлісгоспу в основному рівномірне. Процес лісозаготівель складається з лісосічних робіт, вивозки лісу і робіт на нижніх складах. Реалізація продукції проводиться згідно діючих розрахункових цін. Продукція держлісгоспу відправляється залізничним та автотранспортом.

ДП «Шосткинський лісгосп» створений для: виготовлення завдань державного замовлення на доставку продукції лісового господарства і продукції, проведення робіт по лісорозведенню, лісовідновленню та догляду за лісом, здійснення заходів по підвищенню продуктивності лісів, створення захисних, протиерозійних, ґрунтозахисних, санітарно-гігієнічних, та інших та інших корисних функцій лісу.

Держлісгосп має добру матеріальну базу, яка дозволяє з успіхом виконувати посадку, догляд, рубки які пов'язані з лісгосподарською діяльністю.

Загальна потреба в деревині з місцевих лісів задовольняється на 84% в тому числі в лісах ДЛГ на 67%.

В південно - східній частині проходить залізниця. Територію держлісгоспу в різних напрямках пересікають покращенні і ґрунтові дороги районного і місцевого значення, що дає сприятливі умови для збуту деревини з усіх лісництв.

ДП Шосткинський лісгосп займається зовнішньоекономічною діяльністю. Відвантажує вироблену продукцію за кордон. Працює з покупцями по передплаті за валюту (Долари, Євро). Кошти перераховуються на валютні рахунки підприємства в установах банків.

В умовах ринкової економіки держлісгосп продовжує курс на збільшення прибутку і рентабельності, що залежить від виконання плану по асортименту і якості продукції, вибору оптимальної технології виробництва.

Фінансовим планом на 2020 рік передбачено отримання прибутку від реалізації продукції та послуг, який буде використовуватися на реконструкцію та модернізацію, витрати на оплату праці, соціальних пільг тощо.

2.3 Аналіз фінансового стану підприємства

Важливим показником діяльності підприємства є виручка від реалізації продукції. Баланс доходів та витрат показує розмір загального балансового прибутку, загальної рентабельності та рентабельності продукції. Після визначення балансового прибутку у фінансовому плані проводиться його розподіл: фінансування капітальних вкладень, погашення банківських кредитів, виплата відсотків за кредит, всі можливі відрахування з прибутку.

Проаналізувавши показники ефективності виробництва продукції, можна побачити, що підприємство має безліч перспектив, щодо випуску продукції. Показники з роками збільшуються.

Проаналізуємо фінансовий стан ДП «Шосткинський лісгосп» за допомогою показників Балансу підприємства (ф№1) та „Звіту про фінансові результати діяльності ” (ф№2)

Розрахуємо ліквідність підприємства за такими показниками:

1. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) - скільки на кожну грн. короткострокових зобов'язань відноситься грн. оборотних коштів і розраховується за формулою 2.1

$$K_{п.л} = \frac{1144,8}{1600,6} = 0,72 \quad \text{- на початок періоду;}$$

$$K_{п.л} = \frac{1176,4}{1465,3} = 0,80 \quad \text{- на кінець періоду;}$$

Як бачимо, наше підприємство має незадовільне значення коефіцієнта поточної ліквідності, оскільки воно менше межі зазначеного критерію. На кінець року, порівняно з початком відбулося збільшення даного коефіцієнта на 0,08.

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності (загальної) - яку частину поточних зобов'язань підприємства можна покрити за рахунок найбільш ліквідних активів підприємства та дебіторської заборгованості розрахуємо за формулою 2.2.

$$K_{ш.л} = \frac{375,9 + 0 + 210,5 + 22,7 + 62,6 + 28,4}{1600,6} = 0,44 \quad \text{- на початок періоду;}$$

$$K_{ш.л} = \frac{119,6 + 0 + 342,7 + 8,5 + 119,4 + 44,1}{1465,3} = 0,43 \quad \text{- на кінець періоду;}$$

Даний коефіцієнт для нашого підприємства має незадовільне значення, оскільки він рівний 0,44 на початок періоду, і його збільшення на кінець року не відбувається. Тобто ДП «Шосткинське лісове господарство» має низьку ліквідність активів.

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності - яка частина короткострокових зобов'язань підприємства може бути покрита за рахунок наявних найбільш ліквідних активів підприємства. Розраховується за формулою 2.3 :

$$K_{а.л} = \frac{375,9 + 0}{1600,6} = 0,23 \quad \text{- на початок періоду;}$$

$$K_{а.л} = \frac{119,6 + 0}{1465,3} = 0,08 \quad \text{- на кінець періоду;}$$

Підприємство має також низьке значення коефіцієнта абсолютної ліквідності, яке нижче нормативного, на кінець періоду зменшується, що є негативним для діяльності підприємства.

Для оцінки фінансової стійкості необхідно використати наступні коефіцієнти:

1. Коефіцієнт автономії - на скільки підприємство залежить від позикового капіталу і знаходиться так (формула 2.4):

$$K_a = \frac{3093,3}{4693,9} = 0,66 \quad \text{- на початок періоду;}$$

$$K_a = \frac{3807,5}{5272,8} = 0,72 \quad \text{- на кінець періоду;}$$

Даний коефіцієнт для нашого підприємства має задовільне значення, оскільки він рівний 0,66 на початок періоду і відбувається його збільшення на кінець до 0,72, що є позитивним. Тобто діяльність ДП «Шосткинський лісгосп» незначною мірою залежить від позикового капіталу.

2. Коефіцієнт фінансової залежності є зворотнім до попереднього. Розрахунок проводимо за формулою 2.5:

$$Кф.з = \frac{4693,9}{3093,3} = 1,52 - \text{ на початок періоду};$$

$$Кф.з = \frac{5272,8}{3807,5} = 1,38 - \text{ на кінець періоду};$$

Рекомендований критерій даного показника має значення більше 1. Тому наше підприємство має задовільне значення коефіцієнта фінансової залежності, оскільки воно входить на початок періоду становить 1,52, проте на кінець періоду зменшується до 1,38.

3. Коефіцієнт позикових засобів показує яких засобів на підприємстві більше позикових чи власних. Його знаходять за формулою 2.6:

$$Кп.з = \frac{829,6 + 0}{3093,3} = 0,27 - \text{ на початок періоду};$$

$$Кп.з = \frac{785,3 + 0}{3807,5} = 0,21 - \text{ на кінець періоду};$$

Видно, що наше підприємство задовольняє значення даного коефіцієнта, оскільки воно становить 0,27 на початок періоду та зменшилось до 0,21 на кінець. Це свідчить про те, що підприємство має більше власних засобів.

4. Коефіцієнт залучення позикових засобів на тривалий термін розраховуємо за формулою 2.7:

$$Кз.пз = \frac{0}{3093,3 + 0} = 0 - \text{ на початок періоду};$$

$$Кз.пз = \frac{0}{3807,5 + 0} = 0 - \text{ на кінець періоду};$$

Розраховані показники свідчать про те, що підприємство не має довгострокових позикових засобів.

5. Коефіцієнт покриття інвестицій характеризує частку власного капіталу і довгострокових зобов'язань в загальній сумі і знаходиться за формулою 2.8:

$$Кп.і = \frac{3093,3}{829,6} = 3,73 - \text{ на початок періоду};$$

$$Кп.і = \frac{3807,5}{785,3} = 4,84 - \text{ на кінець періоду};$$

Коефіцієнт покриття інвестицій для нашого підприємства має незадовільне значення на початок періоду та незадовільне на кінець, так як перевищує критерій. Тобто ДП «Шосткинське лісове господарство» немає певних довгострокових зобов'язань.

6. Коефіцієнт забезпеченості поточних активів показує, яка частина оборотних коштів була сформована за рахунок власного капіталу, визначають такою формулою 2.9:

$$Кз.п.а = \frac{534,7}{1144,8} = 0,47 - \text{ на початок періоду};$$

$$Кз.п.а = \frac{714,8}{1176,4} = 0,61 - \text{ на кінець періоду};$$

Виходячи з розрахунків, можна зробити висновок, що підприємство ДП „Шосткинський лісгосп” має задовільне значення цього показника як на початок періоду, так і на кінець. Проте на кінець періоду відбувається його збільшення 0,47 до 0,61. Тобто незначна частина оборотних коштів була сформована за рахунок власного капіталу.

7. Коефіцієнт манвереності функціонального капіталу характеризує ту частину власних оборотних коштів, що знаходиться у формі грошових коштів і паперів, які швидко реалізуються Розраховуємо за формулою 2.10:

$$Км.ф.к = \frac{375,9}{534,7} = 0,70 - \text{ на початок періоду};$$

$$\text{Км.ф.к} = \frac{119,6}{714,8} = 0,17 \text{ - на кінець періоду;}$$

Рекомендований критерій даного показника становить 0 – 1. Тому підприємство має задовільне значення цього показника, оскільки його значення як на початок так і на кінець періоду входить у заданий критерій. Тобто на підприємстві є власні оборотні кошти, які знаходяться у формі грошових коштів.

8. Коефіцієнт накопичення амортизації показує інтенсивність збільшення іммобілізованих коштів в основних засобах і не матеріальних активах. Даний коефіцієнт визначають за формулою 2.11

$$\text{Кн.а.} = \frac{3266,8}{6616,2} = 0,49 \text{ - на початок періоду;}$$

$$\text{Кн.а.} = \frac{3879,8}{7799,7} = 0,497 \text{ - на кінець періоду;}$$

Даний коефіцієнт накопичення амортизації має значення вище заданого критерію, тобто це свідчить про інтенсивність збільшення іммобілізованих коштів в основних засобах і не матеріальних активах.

9. Коефіцієнт співвідношення поточних активів і нерухомості розраховується за формулою 2.12:

$$\text{Кс.п.а.і.н.} = \frac{1144,8}{3549,1} = 0,32 \text{ - на початок періоду;}$$

$$\text{Кс.п.а.і.н.} = \frac{1176,4}{4096,4} = 0,29 \text{ - на кінець періоду;}$$

З розрахунку можна сказати, що кількість поточних активів і нерухомості на підприємстві на кінець періоду, в порівнянні з початком зменшилась.

Проаналізуємо ефективність виробництва за такими показниками:

1. Капіталовіддача - скільки разів за аналізований період прискорюється повний цикл виробництва і обіг. Формула розрахунку 2.13:

$$\text{Кв} = \frac{9450}{4693,9} = 2,01 \text{ - на початок періоду;}$$

$$\text{Кв} = \frac{11820}{5272,8} = 2,24 \text{ - на кінець періоду;}$$

Рекомендований критерій даного показника становить значення більше 1. Підприємство перевищує критерій.

1. Оборотність власного капіталу - швидкість обороту власного капіталу і розраховується за формулою 2.14:

$$\text{О в.к}2017 = \frac{11605}{3093,3} = 3,75 ;$$

$$\text{О в.к} 2018 = \frac{12860,1}{3807,5} = 3,38 .$$

Розрахунок свідчить про те, що оборотність власного капіталу зменшилась в 2018 році в порівнянні з 2017 роком на 0,37 пункта.

2. Оборотність інвестованого капіталу - швидкість обороту всього довгострокового (інвестованого) капіталу. Формула 2.15:

$$\text{О і.к}2017 = \frac{11605}{3093,3 + 0} = 3,75 ;$$

$$\text{О і.к}2018 = \frac{12860,1}{3807,5 + 0} = 3,38 .$$

З вищенаведеного робимо висновок, що швидкість обороту всього довгострокового (інвестованого) капіталу зменшилась в 2018 році, в порівнянні з 2017 на 0,37 і склала 3,38.

3. Оборотність основних фондів (фондовіддача) розраховується за формулою 2.16:

$$K_{\text{оОФ}2017} = \frac{11605}{6616,2} = 1,75;$$

$$K_{\text{оОФ}2018} = \frac{12860,1}{7799,7} = 1,65.$$

Як бачимо з розрахунків оборотності основних фондів ДП «Шосткинське лісове господарство», вона зменшилась на 0,10 в 2018 році і склала 1,65 за рахунок збільшення вартості основних фондів.

4. Оборотність матеріально-виробничих запасів визначаємо за формулою 2.17:

$$K_{\text{о.м-в.з}2017} = \frac{8211,6}{265,3} = 30,9;$$

$$K_{\text{о.м-в.з}2018} = \frac{8936,4}{424,4} = 21,1;$$

Розрахунки оборотності матеріально-виробничих запасів ДП «Шосткинське лісове господарство» дають можливість сказати, що вона зменшилась в 2018 році, порівняно з 2017 на 9,89, що є негативним для підприємства.

5. Оборотність дебіторської заборгованості розрахуємо за формулою 2.18

$$K_{\text{о.д.з}2017} = \frac{11605}{210,5 + 22,7 + 62,6 + 28,4} = \frac{11605}{324,2} = 35,80;$$

$$K_{\text{о.д.з}2018} = \frac{12608,5}{342,7 + 8,5 + 119,4 + 44,1} = \frac{12608,5}{514,7} = 24,50.$$

Оборотність дебіторської заборгованості зменшилась 2018 році в порівнянні з 2017 роком на 11,3, що є негативним для діяльності нашого підприємства.

Продуктивність праці показує скільки валового доходу приходить на одного працівника і визначається за формулою 2.19:

$$Пп_{2017} = \frac{11605,0}{296} = 39,21 \text{ тис.грн};$$

$$Пп_{2018} = \frac{12860,1}{279} = 46,09 \text{ тис.грн};$$

Продуктивність праці на ДП «Шосткинське лісове господарство» помітно збільшилась, що є позитивом діяльності.

Показником ефективності фінансової діяльності підприємства є рентабельність.

Рентабельність зав валовим прибутком ($P_{\text{вп}}$) формула 2.20:

$$P_{\text{вп}2017} = \frac{3393,1}{11605} * 100\% = 29,2\%$$

$$P_{\text{вп}2018} = \frac{3923,7}{12860,1} * 100\% = 30,5\% ;$$

В 2018 році рентабельність за валовим прибутком збільшилась на 1,3%.

Рентабельність за чистим прибутком ($P_{\text{чп}}$) формула 2.21:

$$Pn_{2017} = \frac{373,6}{11605} * 100\% = 3,2\% ;$$

$$Pn_{2018} = \frac{787,1}{12860,1} * 100\% = 6,1\%$$

З розрахунку - рентабельність за чистим прибутком в 2018 році збільшилась, а це є позитивним для діяльності підприємства, адже буде отримано більше прибутку.

Рентабельність активів ($P_{\text{А}}$) формула 2.22.

$$Pa_{2017} = \frac{373,6}{4693,9} * 100\% = 7,9\% ;$$

$$Pa_{2018} = \frac{787,1}{5272,8} * 100\% = 14,9\% .$$

Як бачимо рентабельність всіх активів на кінець періоду зменшилась, а це є негативним для діяльності підприємства, адже отримується менше прибутку з одиниці вартості активів.

Рентабельність оборотних активів в P_{OA} , формула (2.23)

$$P_{в.к.}_{2017} = \frac{373,6}{1144,8} * 100\% = 32,6\%$$

$$P_{в.к.}_{2018} = \frac{787,1}{1176,5} * 100\% = 66,9\%$$

За рахунок збільшення чистого прибутку рентабельність оборотних активів в 2014 році збільшилась більш ніж вдвічі.

Рентабельність власного капіталу (P_{BK}) формула (2.24)

$$P_{в.к.}_{2017} = \frac{373,6}{3093,3} * 100\% = 12,1\% ;$$

$$P_{в.к.}_{2018} = \frac{787,1}{3807,5} * 100\% = 20,7\% .$$

Рентабельність власного капіталу в 2014 році збільшилась, це позитивно для діяльності підприємства тому, що буде отримано більше чистого прибутку на одиницю власного капіталу.

Рентабельність продукції за валовим прибутком ($P_{ПВП}$) формула 2.25.

$$P_{Пв.п.}_{2017} = \frac{1393,1}{10211,6} * 100\% = 13,6\% ;$$

$$P_{Пв.п.}_{2018} = \frac{1923,7}{10936,4} * 100\% = 17,6\% .$$

Показує, скільки прибутку припадає на 1 грн собівартості реалізованої продукції. Характеризує прибутковість (вигідність) виробництва продукції, виконання, надання послуг або продажу товарів.

Прибуток на одного працюючого показує, скільки прибутку доводиться на одного працюючого. Розрахуємо 2.27:

$$П_{1прац2017} = \frac{373,6}{296} = 1,26 \text{ тис. грн ;}$$

$$П_{1прац2018} = \frac{787,1}{279} = 2,82 \text{ тис. грн.}$$

Як бачимо прибуток на одного працюючого збільшився 1,56 тис.грн , а це позитивно впливає на діяльність підприємства в цілому.

2. Фондоозброєність - скільки основних засобів приходиться на одного працюючого і розраховується за формулою 2.28:

$$Ф_о = \frac{6616,2}{296} = 22,35 \text{ тис. грн -2011 рік;}$$

$$Ф_о = \frac{7799,7}{279} = 27,95 \text{ тис. грн- 2012 рік.}$$

Фондоозброєність ДП «Шосткинське лісове господарство» помітно збільшилась, що є позитивом діяльності підприємства.

Показники узагальнено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 - Основні показники фінансового стану підприємства

№ п/п	Показники	2017 рік	2018 рік	Відх +/-	Норм. Значення
1	2	3		5	6
1.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,23	0,08	-0,15	>0,2
2.	Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,72	0,80	+0,08	1-1,5
3.	Коефіцієнт загальної ліквідності	0,44	0,43	-0,01	>1
4.	Коефіцієнт автономії	0,66	0,72	+0,06	>0,5
5.	Коефіцієнт фінансової залежності	1,52	1,38	-0,14	>1
6.	Коефіцієнт позикових засобів	0,27	0,21	-0,06	<1
7.	Коефіцієнт покриття інвестицій	3,73	4,84	+1,11	0,9-0,75
8.	Коефіцієнт забезпечення поточних активів	0,47	0,61	+0,14	>0,1
9.	Коефіцієнт маневреності функціонального капіталу	0,70	0,17	- 0,53	0-1
10.	Коефіцієнт накопичення амортизації	0,49	0,497	+0,007	0,25
11.	Коефіцієнт співвідношення поточних активів і нерухомості	0,32	0,29	-0,03	-
1	2	3	4	5	6
12.	Капіталовіддача	2,01	2,24	+0,13	>1
13.	Оборотність власного капіталу	3,75	3,38	-0,37	Збільш.
14.	Оборотність інвестованого капіталу	3,75	3,38	-0,37	Збільш.
15.	Оборотність основних фондів	1,75	1,65	-0,08	Збільш.
16.	Оборотність матеріальних запасів	30,9	21,1	-9,8	Збільш.
17.	Оборотність дебіторської заборгованості	35,8	24,5	-11,3	Збільш.
18.	Рентабельність за валовим прибутком	29,2	30,5	+1,3	Збільш.
19.	Рентабельність активів	7,9	14,9	+7,0	Збільш.
20.	Рентабельність оборотних активів	32,6	66,9	34,3	Збільш.
21.	Рентабельність власного капіталу	12,1	20,7	7,6	Збільш.
22.	Рентабельність продукції	13,6	17,6	+4,0	Зростан.
23.	Продуктивність праці	39,21	46,09	6,88	Зростан.
24.	Фондоозброєність	22,35	27,95	+5,6	Збільш

З даного аналізу фінансового стану підприємства ми бачимо, що фінансовий стан підприємства в цілому задовільний, підприємство фінансово стійке, так як коефіцієнт фінансової залежності більше нормативного і склав в 2018 році 1,38, коефіцієнт автономії більше нормативного 0,5 і складає 0,72, підприємство витримує нормативні значення позикових коштів. Рентабельність продукції в 2018 році зросла на 4 пункти і склала 17,6 %, рентабельність власного капіталу складає 20,7 %, оборотних активів 66,9 % і збільшилась більше ніж вдвічі проти 2017 року. Значне зростання продуктивності праці на 6,88 тис грн. і складає 46,09 тис. грн.

Разом з тим підприємство має низьку ліквідність, це свідчить про те, що підприємств не в змозі своєчасно розрахуватися із своїми зобов'язаннями.

Оборотність активів, оборотних активів матеріальних ресурсів також низька.

У підприємства є резерви покращення фінансово-економічної діяльності.

3. ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДП «ШОСТКИНСЬКИЙ ЛІСГОСП»

Проведений фінансово-економічний аналіз підприємства ДП «Шосткинський лісгосп» свідчить про достатньо ефективну діяльність і задовільний фінансовий стан. Разом з тим у підприємства є резерви покращення своєї діяльності. А результати діяльності кожного підприємства в основному залежать від обсягів виробництва і реалізації продукції.

Як уже було відмічено, раніше фінансово-економічний аналіз необхідний для формування програми розвитку підприємства, тобто планування діяльності на наступні і перспективні періоди.

Прибуток є основним узагальнюючим показником фінансових результатів господарської діяльності, що характеризує ефективність господарювання підприємства за всіма напрямками. Він становить основу економічного розвитку підприємства, показує довгострокову мету його діяльності.

Важливим завданням оцінки прибутку є визначення резервів його підвищення та розроблення заходів щодо їх мобілізації.

Під резервами підвищення прибутку розуміють кількісно вимірювані можливості його збільшення шляхом за дію низки факторів, зокрема:

- зростання обсягу реалізації продукції;
- зниження собівартості продукції.

Для виявлення резервів збільшення прибутку за рахунок зниження собівартості продукції застосовують порівняльний аналіз кількісного виміру резервів. За цим методом спочатку визначають резерв зниження собівартості продукції шляхом підсумовування їх величини за окремими видами ресурсів.

Для виявлення резервів зниження собівартості необхідно визначити фактори, що обумовлюють це зниження.

Під чинниками зниження собівартості продукції (робіт, послуг) розуміють усю сукупність рушійних сил і причин, що визначають її рівень та динаміку.

Виділяють наступні чинники зниження собівартості продукції:

- підвищення технічного рівня виробництва, зокрема упровадження нової прогресивної технології, підвищення рівня механізації та автоматизації виробничих процесів; розширення масштабів використання й удосконалення техніки і технології, що застосовуються; краще використання сировини і матеріалів;
- покращення організації виробництва і праці, тобто удосконалення управління виробництвом і скорочення витрат на нього; упровадження наукової організації праці; поліпшення застосування основних виробничих фондів; поліпшення матеріально-технічного забезпечення; зменшення транспортно - складських витрат тощо;
- зміна обсягу виробництва, яка веде до відносного скорочення умовно - постійних витрат у результаті зростання обсягу виробництва;
- зміна структури, асортименту та поліпшення якості продукції.

Важливим елементом є джерела і порядок фінансування капітальних вкладень.

За ринкових відносин важливе значення має вибір оптимальної структури джерел фінансування капітальних вкладень. Фінансування капітальних вкладень здійснюється зарахунок власних і залучених коштів. Структура джерел фінансування капітальних вкладень підприємства залежить від багатьох факторів, зокрема: від оподаткування доходів підприємства; темпів зростання реалізації товарної продукції та їхньої стабільності; структури активів підприємства; стану ринку капіталу; відсоткової політики комерційних банків; рівня управління фінансовими ресурсами підприємства; суті стратегічних цільових фінансових рішень підприємства тощо.

Найприйнятнішим для підприємства є комплексний підхід до вибору джерел фінансування капітальних вкладень. Тоді основною передумовою визначення оптимальної структури таких джерел може бути детальний аналіз:

- по-перше, можливого обсягу внутрішніх джерел фінансування капітальних вкладень;
- по-друге, можливого обсягу залучення додаткових коштів, пов'язаного ізподорожчанням капітальних витрат.

Не слід забувати, що порушення оптимального співвідношення між власними і залученими джерелами фінансування капітальних вкладень може призвести допогіршення фінансового стану підприємства.

Фінансовий менеджер повинен визначити граничний розмір капітальних витрат виходячи з розміру та п.і. томої ваги кожного джерела фінансування, які можна залучити для здійснення капітальних вкладень.

Відповідно до чинного законодавства джерелами фінансування капітальних вкладень можуть бути:

- 1) власні фінансовіресурси;
- 2) позичені фінансові ресурси;
- 3) кошти, отримані відпродажу цінних паперів, внески членів трудових колективів;
- 4) кошти державного бюджету та місцевих бюджетів;
- 5) кошти іноземних інвесторів.

Власні фінансові ресурси включають внески засновників підприємства, амортизаційні відрахування; прибуток, що використовується у вигляді засобів, резервів у процесі господарської діяльності.

Грошова части на внесків власників підприємства передовсім спрямовується на придбання основних засобів.

Отже, одним з основних заходів щодополіпшення фінансового положення підприємства є оптимізація керування його оборотними активами.

В залежності від змісту запроп.онованих заходів, спрямованих на поліпшення фінансово-господарського стану підприємства, можливі різні кінцеві результати від їх впровадження:

- зростання продуктивності праці, обсягів виробництва іприбутку внаслідок повнішого завантаження виробничих потужностей;
- збільшення обсягів раелізації і прибутку внаслідок прискоренні обертання оборотних коштів, кращого їх використання;
- збільшення випуску традиційної продукції і прибутку внаслідок розширення виробничих потужностей, доаткових капітальних вкладень, залучення позбикових коштів;
- збільшення прибутку від впрвадження заходів, спрямованих на зниження собівартості продукції;
- збільшення прибутку через зростання випуску вже освоєно конкурентоспроможної продукції;
- збільшення прибутку через освоєння виробництва нових конкурентоспроможних виробів;
- поліпшення результатів діяльності через поліпшення структури власних і позичених коштів, підвищення ліквідності, більш раціонального використання коштів і т. ін.

Що стосується аналізованого підприємства, позитивне зменшення дебіторської заборгованості за розрахунками, але разом із цим, в результаті зростання дебіторської заборгованості затовари, роботи і послуги зростало витрачання коштів, що і зумовило збільшення потреби підприємства в оборотних коштах. Варто відмітити, взаємоп.ов'язані процеси розвитку джерел фінансування ірозміщення додатково утворених коштів вактивах відповідають загальній стратегії підприємства щодо збільшення обсягів і підвищення ефективності фінансово-господрської діяльності на основі зростання техніко-технологічного рівня виробництва.

Отже, зробивши аналіз показники діяльності підприємства для покращення фінансового стану підприємства потрібно:

- перш за все підприємству треба реалізовувати всю продукцію, що є на складах, для чого організувати службу маркетингу, якабуде займатися вивченням ринку продукції

підприємства та реалізацією і просування на ринок продукції підприємства. Даний відділ повинен розробити комплекс маркетингових досліджень і програм, якіб допомогли підприємству захопити частку на ринку. Тобто зацікавити споживачів продукцією підприємства;

- зниження собівартості продукції дозволить підприємству бути конкурентоспроможним на ринку збуту. Це можливо за рахунок впровадження нової техніки, технологій, більш раціонального використання як матеріальних так і трудових ресурсів, зменшення питомої ваги постійних затрат в собівартості продукції, адже зменшення собівартості продукції прямо пропорційно впливає на збільшення прибутку підприємства;

- збільшення грошових коштів на розрахунковому рахунку підприємства призведе до збільшення коефіцієнта абсолютної ліквідності і дозволить підприємству брати довгострокові і короткострокові позики в банку для фінансування поточної діяльності, які видаються лише платоспроможним підприємствам, в яких коефіцієнт абсолютної ліквідності відповідає нормі. Збільшення грошових коштів можна забезпечити за рахунок реалізації зайвих виробничих і невиробничих фондів, або здачі їх в оренду;

- виробництво і розробка нових видів продукції, яка зацікавить споживачів, дозволить стабілізувати і покращити фінансовий стан підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведення фінансово-економічного аналізу підприємства дає можливість виявити і дослідити фактори, що впливають на діяльність підприємства, а це в свою чергу розробити заходи по вдосконаленню ефективності виробничої діяльності підприємства.

Успішне функціонування підприємства в умовах ринкової економіки неможливе без планування його діяльності. А саме планування неможливе без аналізу ефективності діяльності підприємства.

В лісовій та деревообробній промисловості, як і в інших галузях економіки, економічну ефективність необхідно розглядати в економічному зв'язку з досягненням соціальних результатів, соціального ефекту. Будь-які заходи, спрямовані на підвищення ефективності виробництва, необхідно оцінювати не тільки з економічних позицій, а з урахуванням соціального результату. При цьому велике значення має збереження навколишнього середовища, дотримання рівноваги в природі.

Обсяг виробництва є основою визначення планових і звітних показників ефективності використання ресурсів: продуктивності праці, фондівіддачі, матеріалівіддачі, собівартості, прибутку. У зв'язку з цим аналіз резервів росту обсягу виробництва є основою у справі ефективності виробництва в цілому.

Основним узагальнюючим показником фінансових результатів господарської діяльності підприємства є прибуток або рентабельність.

Прибуток - це абсолютний результат від господарської діяльності підприємства, який дорівнює різниці між доходами та витратами.

Провівши фінансово-економічне дослідження ефективності виробничої діяльності на підприємстві ДП «Шосткинське лісове господарство» за останні роки, можна зробити висновок, що підприємство працює ефективно.

Обсяги виробництва до 2017 році знижувались, а з 2018 році намічена тенденція зростання.

За рахунок інтенсифікації виробництва приріст виробництва продукції складає 13,6 %.

При виконанні намічених обсягів виробництва, зросла продуктивність праці на 7328 грн. Обсяг реалізації збільшився за рахунок таких факторів, як збільшення замовлень, зміни у тарифах на перевезення. У 2018 році прибуток склав 787,1 тис. грн., який направлений на розвиток виробництва та соціальний розвиток. Витрати на одиницю реалізованої продукції зменшились на 0,02 грн. Фондовіддача зменшилась на 0,07 грн за рахунок збільшення вартості основних засобів. Заробітна плата зросла на 206,88 грн.

Фінансовий стан будь-якого підприємства виявляється у співвідношенні структур його активів і пасивів, тобто засобів підприємства і їх джерел.

Основними завданнями аналізу фінансового стану є визначення якості фінансового стану, вивчення причин його поліпшення або погіршення за певний період, підготовка рекомендацій для підвищення фінансової стійкості і платоспроможності підприємства. Ці завдання вирішуються на основі дослідження динаміки абсолютних та відносних фінансових показників

На підприємстві ДП «Шосткинський лісгосп» фінансовий стан підприємства в цілому задовільний: підприємство фінансово стійке, так як коефіцієнт фінансової залежності більший нормативного і склав в 2018 році 1,38, коефіцієнт автономії більше нормативного 0,5 і складає 0,72, підприємство витримує нормативні значення позикових коштів. Рентабельність продукції в 2018 році зросла на 4 пункти і склала 17,6 %, рентабельність власного капіталу складає 20,7 %, оборотних активів 66,9 % і збільшилась більше ніж вдвічі проти 2016 року. Разом з тим підприємство має низьку платоспроможність, це свідчить про те, що підприємств не в змозі своєчасно розрахуватися із своїми зобов'язаннями.

З проведеного в роботі аналізу можна зробити висновок про те, що однією із самих більших проблем підприємства є станпоточних активів і пасивів - дефіцит власних оборотних коштів, надзвичайно низькі показники ліквідності й оборотності, високий розмір дебіторської і кредиторської заборгованості, що погіршується ситуація всфері взаємних розрахунків фірми й ін.

Проаналізувавши діяльність підприємства, можна говорити про резерви підвищення ефективності виробництва і реалізації продукції.

Отже, необхідною умовою підвищення ефективності діяльності підприємства, оволодіння методами ефективного управління, а також розрахунками й порівнянням показників ефективності виробництва підприємства, та фінансового стану, а потім розробкою програми виведення підприємства з кризи йпідвищення ефективності діяльності підприємства, є: науковий пошук; аналіз; узагальнення практики й обґрунтування такої системи й методів керування підприємством, що моглиб забезпечити підвищення ефективності виробництва й насичення ринку високоякісними товарами, доступними для масового споживача.

Система показників ефективності діяльності підприємства повинна давати всебічну оцінку використання всіх ресурсів підприємства і містити всі загальноекономічні показники. Дуже важливо, щоб розрахунки ефективності виробництва велися безупинно: на етапах проекту плану, затвердження плану, по мірі його виконання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Бойчик І.М. Економіка підприємства, навч.посіб. / І.М.Бойчик - К.: Атіка, 2004. - 480с.
- 2.Білик М. Д. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Білик М. Д. та ін. - К.:КНЕУ, 2005. - 592 с.
- 3.Зятковський І.В. Фінанси підприємства.Підручник/ І.В.Зятковський - К., Кондор,2003. - 286 с
4. Економіка виробничого підприємництва: Навч. посіб. / За ред. Й. М. Петровича. - К.: Знання, КОО, 2001-328 с.
5. Економіка підприємства: Підруч. / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К.: Вид-во КНЕУ, 2000.-260 с.
6. Зав'ялова З.М. Теорія економічного аналізу: Курс лекцій./ З.М. Зав'ялова -М.: 2002-224 с.
7. Івахненко В.М Курс економічного аналізу: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни/ В.М.Івахненко- К.КНЕУ,2000-146 с.
- 8.Ковбасюк М.Р. Економічний аналіз діяльності банків і підприємств: Навчальний посібник / М.Р.Ковбасюк- К.: Скарби, 2001.-485 с.
- 9.Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства. Навч. посіб/ М.Я.Коробов - 2-ге вид. - К.: Т-во „Знання”, КОО, 2001.- 378 с.
- 10.Мец В.О Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навчальний посібник / В.О.Мец-К.: КНЕУ,1999.-255 с.
- 11.Муравьев А.И. Теория экономического анализа: проблемы и решения/ А.И Муравьев.- М.: Финансы и статистика, 1998.-212 с.
- 12.Любушин Н.П. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия. Учебное пособие для вузов / Под ред. Проф. Н.П. Любушкина. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 1999 – с. 471.
13. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств:підручник/ А. М. Поддєрьогін. - 3-тє вид., перероб. та доп.–К.: КНЕУ, 2000. – 286 с.
- 14.Примак Т. О. Економіка підприємства: Навч. посіб/Т.О Примак. - К.: Вікар, 2001. -178с.
- 15.Слав'юк, Р. А. Фінанси підприємств : навч. посібник / Р. А. Слав'юк. - 3-є вид., доп. і перероб. - К. : ЦУЛ, 2002. - 460 с.
- 16.Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: 4-е изд., перераб. и доп/ Г.В.Савицкая - Минск: Новое знание, 1999. - 688 с.
- 17.Савицька Г.В. „Економічний аналіз діяльності підприємства”: Навч. посіб / Г.В.Савицька.- К.: Знання, 2004. - 654с.
- 18.Терещенко, О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. / О. О. Терещенко. - К. : КНЕУ, 2003. - 554 с.
- 19.Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: навч. посібн. / О.С.Філімоненков. - К.: Ніка-Центр, 2002. - 360 с.
- 20.Філіна Г. І.Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навчальний посібник / Г. І. Філіна. - К. : ЦУЛ, 2007. - 320 с.
- 21.Чумаченко М.Г. Економічний аналіз: Навч. посіб / М.Г.Чумаченко - К.: - К.: КНЕУ, 2001. - 540 с.
- 22.Чумаченко Н. Г. Внутризаводской экономической анализ / Н.Г.Чумаченко - К.: Техника, 1968. - 288 с.
- 23.Шеремет А. Д. Теория экономического анализа: Учебник / А.Д.Шеремет - М.: Инфра - М, 2002. - 333 с.
24. Швиданенко Г.О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства / Г.О.Швиденко. - К.: КНЕУ, 2002. - 192 с._
25. Болюх М. А.. Збірник задач з курсу «Економічний аналіз»: Навч. посібник/ М.А.Болюх, М.І.Горбатюк - К., 2002. - 232 с.
26. Быкадоров В.Л.. Финансово-экономическое состояние предприятия / В.П Быкадоров , П.Д. Алексеев П.Д. - М.: 2001. - 224 с.

27. Житна М. П. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств / М.П.Житна, А.М.Нескреба - К.: Либідь, 2000-428 с.
- 28.Іващенко В. І. Економічний аналіз господарської діяльності / В.І.Іващенко, М.А.Болдох - К.: КНЕУ, 1999. - 204 с.
29. Калина А.В. Современный экономический анализ и Прогнозирование / А.В.Калинина, М.У Конева. 3-е изд.: К.: МАУП, 2004.- 416 с.
- 30.Каракоз И. И. Теория экономического анализа:навч.посіб / И.И.Каракоз, В.И.Самборский-К.: Вища шк., 1989. - 255 с.
- 31.Мних Є. В. Економічний аналіз на промисловому підприємстві:підручник / Є.В.Мних, Буряк П.Я - Львів: Світ, 1998. - 208 с.
- 32.Гринькова В.М. Фінанси підприємства. Підручник / В.М.Гринькова ,В.О. Корда - К.: „Знання – Прес”,2006- 424 с
33. Іваненко В.М. Економічний аналіз: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / В.М.Іваненко, М.І. Горбатьок, В.С. Львовчкін - К.: КНЕУ.1999-168 с.
34. Ковальов А. М. Аналіз економічної діяльності підприємства: навч. посіб. / А.М. Ковальов, В.П.Привалів - : Центр економіки і маркетингу, 2001. - 192 с.
35. Ковалев В.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / В.В.Ковалев, О.Н.Волкова - М.: 2000. - 424 с.
36. Курс экономического анализа. Под ред. М.Н. Баканова, А.Д. Шеременты - М.: Финансы, 1978. - 390 с.
37. Русак Н.А. Финансовый анализ субъекта хозяйствования: Справ. пособие / Н.А.Русак, В.А.Русак - Мн.: Выш. шк., 1997. - 309 с.
38. Тарасенко Н.В. Методи економічного аналізу фінансової діяльності підприємства / Н.В.Тарасенко , Т.С.Смовженко Т.С.-К.: УрНТУ,1994.-278 с.
39. Селезнева Н.Н. Финансовый анализ: Учеб.пособие / Н.Н.Селезнева, А.Ф.Ионова - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.- 479 с.
40. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз. Навч.посіб / Ф.Ф.Бутинець, Є.В. Мних, О.В.Олійник - Житомир :ЖІП, 2000-416 с.
41. Бандурка А. М. Финансово-экономический анализ: Учебник / А.М.Бандурка, И.М.Червяков , О.В. Посылкина О. В. - Харьков: Ун-т МВД, 1999.- 297 с.
42. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства. – 2-ге вид. [перероб. і доп.] / О.М.Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова. - К. : Вид-во "Либідь", 2002. - 314с.
43. Русак Н. А.. Анализ хозяйственной деятельности в промышленности. 4-е изд. Н.А.Русак ,В.И. Стражев , О.Ф.Мигун О. Ф. и др. - Минск: Вишэйшая шк., 1999. - 398 с.
44. Салига С.Я. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / С.Я. Салига, Н.В. Дацій, С.О. Корецька. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 210 с.
45. Финансы предприятий: Учебник для вузов / Н.В.Колчина, Г.Б. Поляк, Л.П. Павлова и др.; Под ред. проф. Н.В. Колчиной - 2-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001 - 447 с.
46. Опарін В. М. Фінансові ресурси: проблеми визначення та розміщення // Вісник НБУ. - 2000.-№ 5.- С. 11.
47. Павленко А. Ф. Трансформація курсу «Економічний аналіз діяльності підприємств»: Науковий доклад / А.Ф.Павленко, М.Г.Чумаченко - К.: КНЕУ, 2001.-112с
48. Чечета А.П. Аналіз економічного стану підприємств // Бухгалтерський облік. - 1999. - №5,7. - С. 11-16, 9-13.
49. Білик М Удосконалення методичних підходів до аналізу фінансового стану підприємства // Економіст – 2001 № 11.
- 50.Власюк Н.І. До питань про фінансовий стан підприємства // Вісник Львівської державної фінансової академії. – Львів : Вид-во "ЛДФА", 2008. – № 14- с.2.
51. Мних Є. Оцінка фінансового стану підприємства за умов застосування методів точкової статистичної експертизи / Є. Мних, Н. Біленька // Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. –№ 2. – С. 27-31.

52. Хотомлянський О.Л. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства / О.Л. Хотомлянський, П.А. Знахуренко // Фінанси України. – 2007. – № 1 – С. 111-118.

